

A Levegő Munkacsoport Szakmai Beszámolója a 2013. évről

Tartalom

Összefoglaló.....	2
Bevezetés.....	3
Tevékenységeink részletezése.....	3
Kapcsolattartás a tagszervezeteinkkel és más civil szervezetekkel.....	3
Önkéntes programunk.....	4
Médiakapcsolataink.....	4
Nemzetközi kapcsolataink.....	4
Környezeti Tanácsadó Iroda (KÖTHÁLÓ).....	5
Jogi ügyek.....	5
Éghajlatvédelem – Energia.....	9
Termőföld védelem, településrendezés, épített környezet.....	10
Levegőtisztaság –védelem.....	12
Vegyi anyagok, Négy fal között – egészségesen.....	13
Civil együttműködés támogatása, Merj változtatni! – norvég projekt.....	13
Szakmai szervezeti tagságok, együttműködések.....	14
Kutatások, tanulmányok.....	14
Elektronikus hírlevelek.....	15

Összefoglaló

2013-ban, a Levegő Évében céljai szempontjából különösen sikeres évet zárt a 25 éves Levegő Munkacsoport. Bevezetésre került a tehergépkocsik kilométerarányos útdíja, amiért a Levegő Munkacsoport immár két évtizede küzdött, továbbá, segítségével nyilvánosságra került: évente mintegy 1000 milliárd forintos áfacsalást követnek el nagy cégek kormányzati közreműködéssel.

A szervezet tevékenységének legnagyobb részét 2013-ban is a levegőtisztaság védelme érdekében fejtette ki. Ennek egyik fontos eleme a tehergépkocsiknál bevezetésre került útdíj, amelynek konkrét megvalósításával kapcsolatban számos javaslatot, kritikát fogalmaztunk meg.

A nagyvárosokban és így Budapest levegőminőségének szempontjából nem mindegy, hogy milyen buszokat használnak. Az igen elavult Budapesti buszpark megújítása érdekében a szervezet igyekezett minél többet tenni, ennek keretében a BKK-val, a Fővárosi Önkormányzattal, buszgyártókkal is egyeztetéseket folytatott. Továbbá lakossági kampányt szervezve próbált nyomást gyakorolni a kormányra.

Fontosnak tartjuk, hogy a döntéshozók és a lakosság is tisztában legyen a levegőszennyezés egészségügyi és környezetvédelmi hatásaival. Ennek érdekében vándorkiállítást szerveztünk a PM10-szennyezéssel kapcsolatban. Az 22 tablóból álló bemutatót az ország számos pontján láthatták az érdeklődők.

A környezetszennyezés, társadalmi problémák jelentős része az adócsalásokra, korrupcióra vezethető vissza. A Levegő Munkacsoport több alkalommal egyeztetett az Európai Bizottság tisztviselőivel a hazai költségvetéssel, adórendszerrel és ennek anomáliáival kapcsolatban. Országos szinten nagy visszhangot kavart, hogy a szervezet közreműködésével nyilvánosságra került, hogy az adóhatóság asszisztálásával évente mintegy 1000 milliárd forintos áfacsalást követnek el.

A települések élhetősége meghatározza, hogy milyen fejlesztési terveket, helyi építési szabályzatokat fogadnak el az egyes területeken. Emiatt különösen fontos ezen tervek véleményezése. A Duna-Tisza közén egyre nagyobb területek esnek a kavicsbányászat áldozatául, igyekeztünk fellépni ezek terjedése ellen.

2013-ban sikeresen lezárult a beltéri légszennyezéssel foglalkozó *Négy fal között – egészségesen* projektünk, amelynek keretében több mint 2000 középiskolás hallgathatta meg a témával foglalkozó előadásokat. Szintén befejeződött a nemzetközi együttműködésben megvalósított a kisebb közlekedés környezetterhelésének csökkentését célzó US-Emobility projekt.

2013-ban indult *Merj változtatni!* című, a civil szervezetek közötti együttműködést segítő projektünk. A Norvég Alap támogatásával megvalósuló kétéves munka során 20 különböző területen működő civil szervezet hatékonyabb működését, és egy jó példa kialakulását segítjük elő.

*Lukács András
a Levegő Munkacsoport elnöke*

Bevezetés

A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség 1988 óta folytat pártpolitikától független környezetvédelmi tevékenységet az ország kedvező adottságait megőrző, szolidáris és demokratikus fejlődés érdekében.

Szemléletformálás, érdekérvényesítés: Környezet- és természetvédelmi szemléletformálást, tájékoztatást végzünk a lakosság körében, valamint országos, települési és szakmai rendezvényeken. Támogatjuk a lakosságot, a civil szervezeteket, a környezetvédelmi kezdeményezéseket, az állampolgári részvételt a döntéshozatalban. Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a médiával a környezeti információk hatékony terjesztése érdekében. Környezeti Tanácsadó Irodát működtettünk.

Szakpolitikai tevékenység, a környezeti szempontok érvényesítése a döntéshozatalban: Szakmapolitikai programokat, jogszabály-tervezeteket, településrendezési terveket, hatástanulmányokat, koncepciókat véleményezünk. Állásfoglalásokat, javaslatokat készítünk különböző programokhoz, jogszabályokhoz annak érdekében, hogy elősegítsük a környezetvédelmi alapelvek érvényesülését.

Publikációk, háttéranyagok készítése: Háttér tanulmányokat készítünk környezetvédelmi állásfoglalásainkhoz és kezdeményezéseinkhez a Szakértői Testületünk, nemzetközi és hazai szervezetek, tudományos műhelyek tapasztalatainak felhasználásával. Megjelentetjük Lélegzetnyi havi elektronikus hírlevelünket és több népszerűsítő kiadványt. Blogot és Facebook-oldalt üzemeltetünk.

Tevékenységeink részletezése

Kapcsolattartás a tagszervezeteinkkel és más civil szervezetekkel

Felelősök: Papp Zsuzsanna, Schnier Mária

Feladataink között szerepel a tagszervezeteinkkel történő együttműködés, a folyamatos tájékoztatásuk és a kölcsönös segítségnyújtás. Tagszervezeteink az Alapszabályban biztosított jogaikon túlmenően

- elektronikus formában rendszeresen megkapják legfrissebb híreinket és a 2006-ban indított Lélegzetnyi hírlevelünket;
- kérés esetén díjmentesen megkapják egyéb kiadványainkat is;
- meghívót kapnak a Levegő Munkacsoport rendezvényeire;
- a Levegő Munkacsoport munkatársainak segítségével bővíthetik ismereteiket a környezet és az egészség megóvásáról, javításáról;
- hatósági eljárásokban való részvételük során kiemelten számíthatnak ránk a lakókörnyezetük védelmében;
- kiterjedt tagságunknak és kapcsolatrendszerünknek köszönhetően kapcsolatot teremthetnek hasonló gondolkodású és hasonló gondok megoldásán tevékenykedő emberekkel, és közösen eredményesebben léphetnek fel környezeti érdekeik érvényesítéséért.

Folytattuk együttműködésünket más civil szervezetekkel, a környezet- és természetvédelmi szervezetek mellett több szociális szervezettel is.

Szakmai publikációink, híreink, internetes jelenlétünk és kiadványaink mellett ország-szerte rendszeresen részt vettünk rendezvényeken, találkozókön, előadásokat tartottunk iskolákban, művelődési házakban, ahol népszerűsítjük a környezettudatos életmódot és felhívjuk a figyelmet az aktuális környezeti problémákra.

Önkéntes programunk

Felelősök: Papp Zsuzsanna

2013-ban is sok önkéntes segítette szervezetünket, többen közülük hosszabb időn át vettek részt munkánkban.

Önkéntes programunk keretében rendszeres hírlevélben tájékoztatjuk aktivistáinkat azokról a feladatokról, amelyekben számítunk segítségükre. Közös rendezvényeink alkalmat adnak arra, hogy jobban megismerjék egymást és a szervezet hitvallását, elkötelezett tevékenységét. Honlapunkon közzé tesszük aktivistáink írásait, beszámolóit. Regisztrált önkénteseink száma 2013-ban meghaladta a 100 főt segítségükkel a kutatómunkától a fordításokon és adminisztratív segítségnyújtásokon át a rendezvényeken való részvételig számos feladatot hatékonyabban voltunk képesek ellátni. Rajtuk kívül még sok olyan szimpatizánsunk van, akihez tanácsért, segítségért bármikor fordulhatunk.

Médiakapcsolataink

Témavezető: Lukács András

Törekszünk a média támogatásának megszerzésére. Bármikor készsággel rendelkezésére állunk a sajtónak interjúkkal, felvilágosítással, állásfoglalásokkal. Rendszeresen adunk ki sajtóközleményeket, a látványos sajtótájékoztatókkal igyekszünk felhívni a média és a közvélemény figyelmét a környezeti gondokra.

A Levegő Munkacsoport számos alkalommal került be a magas nézettségű híradókba, népszerű internetes hírportálokba.

Több alkalommal a sajtó minden szegmensében megjelent a Levegő Munkacsoport egy-egy ügyéről szóló hír. 2013-ban több mint 500 hír, cikk, interjú, nyilatkozat jelent meg a Levegő Munkacsoport említésével. (Ezeket – a teljesség igénye nélkül – havonta összesítjük a Lélegzetnyi hírlevelünkben.) Felvilágosító munkánk eredményeképpen a korábbi évekhez képest sokkal többen értik már a gazdaság, a közigazgatás, a szakpolitikák és a környezet állapota közötti összefüggéseket. Tapasztalataink szerint legjobban a főváros légszennyezettségének csökkentéséért folytatott küzdelmünket érti és támogatja a közvélemény.

Honlapunkon rendszeresen megjelennek a tevékenységünkről szóló friss hírek a nagyközönség és a sajtó munkatársainak tájékoztatására.

A sajtó mellett egyre több szervezet, magánszemély címére juttatjuk el a Lélegzetnyi című havi elektronikus hírlevelünket aktuális tevékenységeinkről. 2013 végén a hírlevelet már több mint 1800 címre küldtük ki. A Lélegzetnyiben elsősorban a saját tevékenységünkről adunk hírt, ugyanakkor kitekintünk a környezetvédelemmel kapcsolatos egyéb eseményekre is, továbbá rendszeresen közlünk összefoglalókat különböző érdekes külföldi tanulmányokról.

Havi rendszerességgel jelentünk meg az Ozone Network egy órás környezetvédelmi műsorában, akik minden héten híreinkből is válogattak.

Nemzetközi kapcsolataink

Témavezető: Lukács András

Célunk, hogy vegyük át a nemzetközi gyakorlatból (különösen az Európai Unió gyakorlatából) a kölcsönös előnyöket biztosító következetesebb környezetvédelmi szabályozást, ugyanakkor a piactorzító hatásait tompítva őrizzük meg természeti és kulturális adottságainkat. Elősegítjük, hogy az EU Alapjaiból nyújtott támogatások megfeleljenek a fenn tartható fejlődés követelményeinek.

A Levegő Munkacsoport az [Európai Környezetvédelmi Iroda](#) (EEB, a legnagyobb európai környezetvédő civil szervezet), az [Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetség](#) (T&E), az [Európai Éghajlatvédelmi Hálózat](#) (CAN Europe), Környezet és Egészség Szövetség, az Európai Zöld Költségvetés (GBE) és az [Autómentes Világhálózat](#) (WCN tagja).

Munkakapcsolatban állunk többek között a [Közép- és Kelet-Európai Bankfigyelő Hálózat-tal](#), a [Közlekedés- és Fejlesztéspolitikai Intézettel](#) (ITDP) és a TRANSFORUM nemzetközi területfejlesztési munkacsoporttal.

Számos nemzeti civil szervezettel is jó kapcsolatot ápolunk, többek között a Német Zöld Költségvetés Szövetséggel, a Dán Ökológiai Tanáccsal, az Osztrák Közlekedési Klubbal, a Német Közlekedési Klubbal, a Német Szövetség a Vasúttért szervezettel, valamint az Ázsiai Tiszta Levegő Központtal.

Lukács András, a Levegő Munkacsoport elnöke az Európai Zöld Költségvetés Projekt Irányító Bizottságának alelnöke.

Kapcsolatot tartunk kormányzati és egyéb hivatalos szervekkel is: az Európai Bizottsággal (különösen a Környezetvédelmi, a Közlekedési, az Energiaügyi, a Régiós, a Gazdasági és Pénzügyi, valamint az Adó- és Vámügyi Főigazgatósággal), az Európai Parlamenttel, az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel és másokkal.

Környezeti Tanácsadó Iroda (KÖTHÁLÓ)

Vezető: Lenkei Péter. Munkatársak: Papp Zsuzsanna, Dr. Bendik Gábor

Környezeti Tanácsadó Irodánk működésének 18 éve alatt több mint 29 400 ügyben adott segítséget a hozzá forduló embereknek.

Környezeti Tanácsadó Irodánk a 2012-ben bevezetett korlátozott nyitvatartással fogadta a megkereséseket.

Az irodát 2013-ban **1395** ügyben keresték meg.

Az iroda közreműködésével 48 közigazgatás eljárás indult. 9 eljárásban ügyfélként vetünk részt az eljárásban, a többi közérdekű panasz vagy adatkérés. Az iroda közreműködésével 3 peres eljárás folyt. Irodánkhoz rendszeresen fordultak segítségért a kamionforgalom, zaj, légszennyezettség, parkolás, műanyag- és avarégetés, bűzpanaszok, fakivágás, veszélyes hulladékok, vegyi anyagok a lakókörnyezetben, egészséget, vagy a környezetet veszélyeztető beruházások, kártevőirtás kérdéseiben és más témakörökben.

A tanácsadást Lenkei Péter és Papp Zsuzsanna végezte, Bendik Gábor a jogi ügyekben segített, helyettesített igény szerint. A Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata ([KÖTHÁLÓ](#)) tagszervezeteként kiemelkedően teljesítettünk a minőségfejlesztési rendszerben, mely az irodák magas színvonalú működését hivatott szolgálni.

Több képzésen is részt vettek tanácsadóink, melyet a KÖTHÁLÓ szervezett.

Jogi ügyek

Témafelelős: Dr. Bendik Gábor, Papp Zsuzsanna

A Levegő Munkacsoport megalakulása óta igénybe veszi a jog eszközeit is az emberi egészség és a környezet érdekében.

A Levegő Munkacsoport – a korábbi évekhez hasonlóan – 2013-ban is számos környezetjogi ügyben segítette a hozzá forduló lakosokat, és több eljárásban vett részt. Az alábbiakban néhány fontosabb példát említenek.

Budapest II. kerületében, a Marczibányi tér tőszomszédságában fekszik a műemléki védettség alatt álló Lövőház. Az épület és a kert beépítésére, rendezvényközpont és apartmanház kialakítására még 2008-ban kapott engedélyt egy beruházó a Kulturális Örökségvédelmi Hivataltól. A helyi lakosokat képviselő Zöld Nyíl Környezetvédelmi Egyesület azonban pert indított. Az egyesület elsősorban azt kifogásolta, hogy az új beruházás környezeti hatásait a hatóság és a tervező nem mutatta ki kellő részletességgel, nem megnyugtató a várható zaj- és légszennyezettség alakulása. A perbe a civilek oldalán beavatkozott a Budapesti Polgári Lövész Egyesület is, amely a sportolási lehetőség megszűnését tekintette a tervezett beruházás legkárosabb elemének. A helyi szervezet a per folyamán a Levegő Munkacsoport kérte. A pert végül [a civilek megnyerték](#), a bíróság így új eljárásra utasította a közigazgatási hatóságot, de még a Kúria előtt 2013-ban is folyt az eljárás. Mélygarázs építését tervezik az V. kerületi József nádor téren. A beruházás 2012-ben kapta meg a másodfokú építési engedélyt. Ez a belvárosi mélygarázs szintén jelentős fakivágással járna, és további forgalmat vonzana a területre, amelyen az automata mérőhálózat tanúsága szerint a légszennyezettségi szint meghaladta az elmúlt években a határértékeket. A Levegő Munkacsoport és egy helyi lakos [keresetet nyújtott be](#) az építési engedély bírósági felülvizsgálat iránt, a per 2013-ban folyamatban volt, számos tárgyalást tartott a bíróság, és a perben számos iratot készítettünk. A perben szakértői bizonyí-

tást indítványoztak a felperesek a légszennyezési hatások értékelésével kapcsolatban. A bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő helyszíni bejárást és a BME Áramlástan tan-
székén helyszíni bemutatót is szervezett, amelyeken részt vettünk.

A Levegő Munkacsoport számos jogszabály-módosítási javaslatot véleményezett és ja-
vaslatokat juttatott el a jogalkotókhöz. Ilyen véleményezést adott be a civil szervezet
például a Normafa törvény és az elektronikus útdíjról szóló törvény tervezetéhez, vala-
mint javaslatot készített a budapesti kerületi önkormányzatok parkolási mintaszabályza-
tára. A Levegő Munkacsoport beadványt írt az ombudsmanhoz a Kossuth téri fák kivágá-
sának kivizsgálása érdekében. A Levegő Munkacsoport ügyfélként bejelentkezett a [Ba-
konycseryén létesítendő barnakőszén-bánya](#) környezetvédelmi engedélyezési eljárásá-
ba, amelynél az engedély kiadását első fokon elutasították.

A Levegő Munkacsoport a fentiekén kívül a programjai és projektjei jogi vonatkozású fel-
adatainak ellátását folyamatosan biztosította. A Levegő Munkacsoport részt vett a Euro-
pean Environmental Bureau (EEB, Európai Környezetvédelmi Iroda) elnökségének mun-
kájában, valamint az [EEB tiszta levegő munkacsoportjának](#) két ülésén, amelyen számos
jogi témát tárgyaltak meg. A Levegő Munkacsoport részt vett továbbá egy légszennye-
zéssel kapcsolatos [jogi megbeszélésen is Prágában.](#)

Az államháztartás ökoszociális reformja

Témafelelős: Lukács András, dr. Kiss Károly

*Az Európai Unió és az OECD kezdeményezéseivel, ajánlásaival összhangban olyan szabá-
lyozott ökoszociális piacgazdaság kialakítását támogatjuk, amelyben a természeti erőfor-
rásokat pazarlóan használó, a környezetet veszélyeztető tevékenységek költségeit teljes
egészeben az okozókra hárítják. Azt szorgalmazzuk, hogy az így keletkező többletbevé-
telekre támaszkodva az állam csökkentse a bérterheket, erősítse az innováció, a kreativi-
tás támogatását, fejlessze az emberi erőforrásokat és fordítson a mainál jóval több for-
rást a környezet állapotának javítására. Az államháztartásunk – éves költségvetéseink és
adórendszerünk – rendbehozatalára, környezetbarát átalakítására a Levegő Munkacso-
port folyamatosan dolgoz ki javaslatokat 1991 óta.*

Szorosan együttműködtünk és egyeztettünk az Európai Zöld Költségvetés (Green Budget
Europe) szervezettel. Rendszeresen részt vettünk a szervezet telekonferenciáin, javasla-
tokat, állásfoglalásokat készítettünk és véleményeztünk.

A legjelentősebb, hatalmas visszhangot kiváltó tevékenységünk a kormányzati közremű-
ködéssel történő évi 1000 milliárd forintos áfacsalással kapcsolatos leleplezésben és azt
követő eseményekben való közreműködésünk volt. Többek között nagy érdeklődésre szá-
mot tartó sajtótájékoztatókat rendeztünk hazai és külön külföldi tudósítóknak, valamint
részt vettünk az Országgyűlés Számvevőszéki és Költségvetési Bizottsága Ellenőrző Albi-
zottságának ülésén és az atlatszo.hu fórumán. Rámutattunk, hogy ez a jelenség különö-
sen káros következményekkel jár a környezet állapotára. Óriási az a nemzetközi kamion-
forgalom, amelynek egyetlen vagy fő célja az áfacsalások fedezése. Ez nemcsak az érin-
tett utak mentén élők életminőséget rontja, hanem az éghajlatváltozást is felerősíti. To-
vábbá hatalmas összegeket tesznek zsebre szervezett bűnözői körök, ami miatt kevesebb
pénz jut az oktatásra, az egészségügyre és a környezetvédelemre is. A témáról közlemé-
nyeket adtunk ki, [sajtótájékoztatót](#) tartottunk, közreműködtünk [tüntetés](#) megszervezésé-
ben, számos egyeztetést folytattunk.

Szolidaritási nyilatkozatban támogattuk a diákok és oktatók követeléseit a köz- és felső-
oktatás javítására.

Egyeztettünk az Európai Bizottság Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóságának, illetve Adó-
és Vámügyi Főigazgatóságának munkatársaival a magyar költségvetéssel, adórendszerrel
és ezek anomáliáival kapcsolatban (kiemelten személygépkocsik használatával és áfával
kapcsolatos adócsalások témájában). Részt vettünk a környezetvédő civil szervezetek és
az Európai Bizottság Régiós Főigazgatósága megbeszélésén a 2014-2020-as időszak uni-
ós támogatásáról.

Javaslatokat írtunk az Európai Környezetvédelmi Iroda (EEB) részére az Európai Unió or-
szágspecifikus ajánlásaival kapcsolatban. Az Európai Bizottság a Levegő Munkacsoport
javaslatainak felhasználásával véglegesítette a Magyarországra vonatkozó ajánlásait.

Lefordítottuk angolra és elküldtük az EU környezetvédelmi biztosának és az Európai Parlament Környezetvédelmi Bizottsága elnökének a zöld civil szervezetek félidei értékelését a kormány környezetvédelmi tevékenységéről.

Véglegesítettük tanulmányunkat az uniós támogatások magyarországi tapasztalatairól, és azt eljuttattuk az Európai Parlament csaknem 400 képviselőjéhez, majd külön megbeszélést folytattunk róla Rui Tavares EP-képviselővel.

Levelet írtunk Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettesnek, felhívva a figyelmet a dereguláció veszélyeire.

[Levelet írtunk](#) Varga Mihály nemzetgazdasági miniszternek, bírálva az oktatást és innovációt érintő megszorításokat, és alternatív lehetőségeket javasolva.

Részt vettünk a civil szervezetek fejlesztéspolitikai egyeztetésén.

A témáról előadást tartottunk Gödöllőn, a Környezet és Természetvédelmi Szervezetek Országos Találkozójának (OT) plenáris ülésén. Az OT-re állásfoglalás-tervezetet készítettünk az oktatásról, valamint a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról. Az OT plenáris ülése mindkét állásfoglalást megszavazta.

Cikkeket írtunk a Green Budget Newsba az uniós támogatásokról, a rezsi-csökkentésről és az elektronikus útdíjról.

[Véleményt írtunk](#) a 2014-2020-as időszak uniós forrásainak felhasználásáról szóló Partnerségi Megállapodás tervezetéről. Előadást tartottunk Gödöllőn az Ökopolitikai Akadémián. Levélben kérdeztük meg Olli Reht, az Európai Bizottság alelnökét, hogy miért ajánlja a Bizottság Magyarországnak a tömegközlekedési támogatások csökkentését.

Részt vettünk a Zöld gazdaság című konferencián a budapesti Olasz Intézetben. Részt vettünk a Magyar Közgazdasági Társaság „Korrupció és vezetői kultúra” című konferenciáján. Részt vettünk Bécsben a kelet-európai zöld önkormányzati képviselők konferenciáján.

Brüsszelben részt vettünk a [Korrupció és csalás elleni intézkedések az európai kohéziós és beruházási alapok vonatkozásában](#) konferencián, amelyet az Európai Bizottság és a Transparency International rendezett.

Részt vettünk a Zöldek által az Európai Parlamentben rendezett szemináriumon Európa reformjáról, ahol az uniós támogatásokkal kapcsolatos visszás helyzetet ismertettük. Brüsszelben az Európai Parlamentben részt vettünk egy panelbeszélgetésen [a környezetvédelmi adóreformról szóló konferencián](#).

Budapesten részt vettünk és felszólaltunk az Európai növekedés 2013 konferencián.

Közlekedés

Témafelelős: Lukács András, Vargha Márton

A környezeti károk, egészségi ártalmak jelentős részét okozza a közlekedés. Ezért küldetésünk teljesítéséhez, az állampolgárok alkotmányban biztosított egészségének a tényleges védelméhez és a természeti és a városi környezet fenntarthatóságához különös figyelmet kell fordítanunk a közlekedésre, a személy- és teherszállításra. Ezt szoros együttműködésben tettük a Magyar Közlekedési Klubbal és más szervezetekkel.

Figyelemmel kísértük az elektronikus útdíjkivető és -beszedő rendszer felállításával kapcsolatos fejleményeket. Ezért levélben javasoltuk Orbán Viktor miniszterelnöknek, hogy kezdjen tárgyalásokat Szlovákiával a közös útdíjszedésről.

Tárgyalásokat folytattunk a villanybuszok rendszerbeállításának lehetőségeiről Budapesten a Főpolgármesteri Hivatalban, a BKK-nál, a Volánbusznál, a Siemensnél, az Evopronál és a BYD-nél. Egyeztetést folytattunk az ELMŰ-vel az elektromobilitásról. Képeslapkampány keretében szorgalmaztuk az elavult buszok lecserélését (elsősorban nulla emissziós járművekre).

Egyeztetést folytattunk a Budapesti Közlekedési Központtal a következő témákról: a BKV buszállományaának korszerűsítése, villamos és trolifejlesztés, az autóbuszok kipufogórendszerének javítása, tervezett budapesti fejlesztések a KözOP támogatásával 2014-2020 között, a Kossuth Lajos utca, az Üllői út és a Ráday utca forgalomcsillapítása, Várnegyed buszközlekedése, a dugódíj előkészítése, parkolásszabályozás, a városnéző buszokkal és városi teherszállítással kapcsolatos szabályozás, fejlesztések Órmező-Kelenföld térségében, általános forgalomfelvétel szükségessége, a BKV jegyellenőrzése, Európai Mobilitási Hét, HÉV-felújítás, -meghosszabbítás.

Egyeztetést folytattunk az Autóbusz és Trolibusz Főigazgatóság Műszaki Főosztályával annak a lehetőségéről, hogy részecskeszűrőt szereljenek a buszokra. Javaslatot készítettünk a Környezetügyi Államtitkárság részére 7 millió forint felhasználására a PM10-csökkentési kormányprogram keretében: sikerült megnyerni az államtitkárságot arra, hogy támogassa a BKV egy érdekes kísérletét a sofőrök vezetési stílusának befolyásolására és az autóbuszok szennyezőanyag-kibocsátásának csökkentésére.

Több alkalommal írtunk levelet Tarlós István főpolgármesternek a közlekedésszervezési tervekkel kapcsolatban.

A Közlekedés- és Fejlesztéspolitikai Intézet (ITDP), elismerve az ITDP Európai Képviseleti Irodája által eddig elvégzett jelentős munkát, úgy döntött, hogy az együttműködést – elsősorban pénzügyi okokból – más formában kívánja folytatni, ezért magát az irodát 2013-tól már nem működteti.

Részt vettünk Berlinben a USEmobility (www.usemobility.eu a honlapcíme) projekt záró konferenciáján és nekiláttunk az eredmények hazai népszerűsítése előkészítésének. A projektajánlásokat fogalmazott meg az Európai Bizottságnak és a tagországoknak arra, hogyan csábítsák át az embereket az autóból a tömegközlekedésre.

Széleskörű tárgyalásokat folytattunk, valamint sajtóközleményt adtunk ki annak érdekében, hogy a Ferenciek terének megkezdődött átépítésével egy időben építse át a Fővárosi Önkormányzat a Kossuth Lajos utcát és a Rákóczi utat is egészen a Keleti pályaudvarig úgy, hogy mindkét oldalon megszüntet egy-egy autóközlekedési sávot.

Részt vettünk a Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) előkészítő vitáján; Lukács András felkérték, hogy szakértőként legyen tagja az NKS irányító bizottságának.

Elkészítettük a „DugóDíj – De hogyan? (Kordon nélkül is csökkenthető a közlekedési levegőszennyezés)” tanulmányt, amit a Fővárosi Közgyűlés Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottsága előtt [ismertettük](#).

Üdvözlöttük Magyarország első útdíjtörvényének megjelenését, ami megteremtette a lehetőségét a tehergépkocsik szennyezésarányos útdíjának kivetésére. A rendszer megfelelő működése érdekében számos javaslatot tettünk. Lukács András [előadást](#) tartott Gyulán a közgazdász-vándorgyűlésen a kilométerarányos útdíj és a környezet kapcsolatáról. Összefoglalást készítettünk a tehergépkocsik országúti útdíjának bevezetésével kapcsolatos fejleményekről az Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetség (T&E) számára. A szervezet éves közgyűlésén és az óriáskamionokról szóló egyeztetésén is részt vettünk.

A Közlekedés Kft.-vel egyeztetünk a munkahelyi közlekedési tervek elterjesztésének lehetőségeiről.

Szakmai anyagot készítettünk a 2014-2020-as időszakban szükséges budapesti elővárosi közlekedési fejlesztésekről.

Véleményeztük a készülő Nemzeti Közlekedési Stratégiát, valamint a 2014-2020 között Magyarországnak jutó EU támogatások elosztásának alapját képező operatív programok közül a Környezet- és Energiahatékonysági Operatív Programot és az Intelligens Közlekedési Operatív Programot.

Részt vettünk a Budapesti Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve (2008) felülvizsgálata során elkészült Stratégiai Környezetvédelmi Vizsgálat vitáján.

Részt vettünk a Critical Mass kerékpáros felvonuláson 660 aláírt képeslapot gyűjtöttünk elektromos buszos kampányunkhoz. Részt vettünk a WestEnden tartott Bringaweekenden.

Lukács András részt vett a XII. Európai Mobilitási Hét előkészítő szakmai konferenciáján Veszprémben. Az Andrássy úton tartott Autómentes napi rendezvényen a Levegő Munkacsoport saját standdal vett részt.

Egyeztetést folytattunk a Toyota magyarországi vezetőivel a környezetkímélőbb autók használatának lehetőségeiről.

Előadást tartottunk a Magyar Közgazdasági Társaság Logisztikai Szakosztálya, és a BGF Külkereskedelmi Kar közös rendezésű logisztikai konferenciáján. Részt vettünk a Nagyvállalatok Logisztikai Vezetőinek 7. Országos és 2. Nemzetközi Konferenciáján, ahol [átadtuk a Radó Dezső Díjat](#): az első díjazott Dr. Bóna Krisztián.

Közreműködtünk a magyar fejlesztésű elektromos, összecsucskható robogó, a MOVEO népszerűsítésében.

Részt veszünk a Budapesti Közlekedési Központ fejlesztéselőkészítő projekttervezési munkáját támogató Balázs Mór bizottság munkájában. Javaslatokat tettünk az 1-es villa-mos budai továbbvezetésével kapcsolatban.

Támogattuk a Bajcsy-Zsilinszky úti lakóknak [a turistabuszok elleni tüntetését](#), aminek eredményeképpen megszüntették a Bazilika melletti buszparkolót.

Újra kiadtuk a „Korommentes városok” című kiadványt, ami letölthető a netről, de igényelhető nyomtatásban is a Levegő Munkacsoportnál. [Véleményt írtunk](#) Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési Felügyelőségének a Budapest XI. ker. Kelenföldi pályaudvar térsége nyugati kijárat–M1-M7 autópálya bevezetés módosított csomópontjának útépitési engedélyezési eljárása kapcsán. Részt vettünk a tervekkel kapcsolatos közmeghallgatáson.

Részt vettünk egy lakossági fórumon, ahol a 4-es metró Etele téri végállomásával kapcsolatos változásokról volt szó.

Kérésünkre Isabel Espinos, városi logisztikával, villanyautókkal és kerékpárkölcsonzókkal is foglalkozó valenciai közlekedési mérnök elkészített egy rövid áttekintést Budapest közlekedési helyzetéről, különös tekintettel az áruszállításra.

A Levegő Munkacsoport megbízásából a TÁRKI elkészített egy közvélemény-kutatást arról, mit gondolnak az emberek a buszok levegőszennyezéséről és a tömegközlekedés előnyben részesítéséről. Kiderült belőle, hogy az emberek nagy többsége egyetért az újabb buszsávok létesítésével.

Levelt írtunk Tarlós István budapesti főpolgármesternek arról, miért nem értünk egyet a nyilvánosságra hozott 20 pontjával, amely buszsávoknak és a tömegközlekedés néhány helyen komoly erőfeszítéssel megteremtett viszonylagos forgalmi előnyének a megszüntetését célozza a személyautók által előidézett tumultusokban.

Szóban és írásban véleményeztük közlekedési szempontból a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát, és részt vettünk egy konferencián a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2014-2019) tervezetéről. Részt vettünk a Magyar Parkolási Szövetség konferenciáján. Részt vettünk a 44. Autóbusz Szakértői Tanácskozáson.

Éghajlatvédelem – Energia

Témafelelős: Beliczay Erzsébet, Szabó Zoltán

Az energiával kapcsolatos tevékenységeink középpontjában az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodás és a foglalkoztatás növelésével egybekötött, fenntartható energiaellátás állnak. Törekvésünk, hogy az ország éghajlati és energetikai adottságai a jogi és gazdasági szabályozásban, a közszolgáltatás infrastruktúráinak fejlesztésében és általában a nagyobb beruházásoknál is visszatükröződjenek. Új munkahelyeket energiatakarékos épület-felújításokkal és a hatékonyabb energiafelhasználást is támogató hazai anyagok, berendezések gyártásával tudunk teremteni.

Részt vettünk a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Fenntartható Fejlődés Tanácsa, a Hazai Dekarbonizációs Útiterv éghajlattal és energiával foglalkozó munkabizottsági ülésein. Szorgalmaztuk, hogy hazánk az alkalmazkodásra koncentráljon, figyelembe véve az importfüggőségünket, a költségvetés és a lakosság anyagi lehetőségeit, valamint az alulfoglalkoztatottságot.

Közös kampányt indítottunk uniós zöld szervezetekkel az üvegházhatású ipari gázok (F-gázok) szakaszos kiváltására. Ismertettük a [szabályozás módosításának legfontosabb elemeit](#), és elküldtük az információt az éghajlatot veszélyeztető közeggel érintett szervezeteknek, hazánk uniós képviselőinek és az NFM-be. Szorgalmazzuk a rendszerváltás után elsorvadt épületgépészeti [készülék- illetve berendezésgyártás újbóli felélesztését az épületkorszerűsítésekkel kapcsolatban](#).

Részt vettünk a Paksi atomerőművel kapcsolatos több szakmai rendezvényen. Álláspontunk szerint az új blokkok megépítése mellett hiányosak az érvek. Az EU megrendelésére készült tanulmányok a nukleáris energia visszaszorulását, az alternatív megoldások kedvezőbb áralakulását jelzik előre. A beruházással szembeni kételyek: hazánk eladósodottsága, a projekttel kapcsolatos hazai beszállítás alacsony aránya (a Paks I-nél - európai viszonylatban magas minőség mellett – 70% volt), az innovációs motivációk gyengülése (60 évre tervezett élettartam), a centralizált ellátás veszélyei (a megújulókat fejlesztésé-

nek, autonóm rendszereknek a gazdasági ellehetetlenülése) és nem utolsó sorban az ismert környezetvédelmi veszélyek.

A koromkibocsátás szerepének tudatosítása

A részecskeszennyezés (PM10, PM2,5), és azon belül a korom nagy mértékben fokozza a globális felmelegedést: Európából és Észak-Amerikából az uralkodó szelek az Északi-sarkvidékre szállítják, ahol leülepedve gyorsítja a hó, a jég olvadását. Ez a hatás még viszonylag kevéssé ismert hazánkban, így számos tevékenységünk arra fókuszált, hogy ezt tudatosítsa, a tiszta.levego.hu honlapunk és vándorló plakátkiállítás segítségével egyre többen ismerik fel, hogy a koromkibocsátás nem csak egészségügyi probléma, hanem az éghajlatváltozáshoz is hozzájárul.

Termőföld védelem, településrendezés, épített környezet

Témafelelős: Beliczay Erzsébet, Schnier Mária

Célunk annak elősegítése, hogy természetes és épített környezetünket fenntarthatóan alakítsuk, és értékeinket unokáink számára megőrizzük.

Termőföld-védelem

Kapcsolatot tartunk Dunavarsány, Taksony és Délegyháza lakosságával és civil szervezeteivel, továbbá az Összefogás a Jövőnkért Alsónémedin Egyesülettel.

Megfigyelőként vettünk részt a Dunavarsány V. kavicsbányával kapcsolatos bírósági tárgyaláson.

Ügyfélként véleményeztük az alábbi kavicsbányák környezetvédelmi vizsgálati dokumentációját a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség felé: 3 db új taksonyi kavicsbánya nyitási kérelem, Kiskunlacháza XII. bővítési kérelem, Ócsa 0490/19-22. 2453.56-57, 60-61, 64-65, 68-69, 73-74, 79, 123 helyrajzi számú telkeken kérelmezett kavicsbánya, Kiskunlacháza XVIII. kavicsbánya.

Fellebbezést nyújtottunk be a helyi lakosságot támogatva a Délegyháza 039/4-7, 9-11, 21-25 hrsz.-ú telkeken tervezett kavicsbánya I. fokon kiadott környezetvédelmi engedélye ellen.

Településrendezés

Részt vettünk a Főpolgármesteri Hivatal által bonyolított, keretövezet átsorolásokkal kapcsolatos településrendezési eljárásokban, valamint egyes fővárosi kerületek (I., II., V. VIII. X. XI., XII., XIII., XIV. XV., XVIII. és XXI.) kerületi szabályozási terveinek, valamint egyes agglomerációs települések (Üröm, Budaörs) építési szabályzatának településrendezési eljárásaiban azok esetleges módosításának eljárásaiban. Az eljárásokban írásbeli véleményezéseket adtunk, és szakhatósági egyeztető tárgyalásokon vettünk részt. Egyes tervekkel kapcsolatban helyszíni bejárást tartottunk, és felvettük a kapcsolatot a helyi lakossággal, társadalmi szervezetekkel

Elektronikus úton véleményeztük a Fővárosi Közgyűlés „Javaslat a településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetés szabályainak elfogadására” című előterjesztését, és ezzel kapcsolatban kérést intéztünk a Főpolgármesteri Hivatal Városépítési Főosztályának vezetője felé. A Fővárosi Képviselő Testület Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottságának fontosabb ülésein részt vettünk.

Benyújtottuk észrevételeinket Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervével kapcsolatban és részt vettünk annak konzultációján.

Javaslatot írtunk Újbuda városközpont közlekedési koncepciójával kapcsolatban a XI. kerületi polgármester felé, és a kerület közlekedésfejlesztésével kapcsolatos konzultációkon részt vettünk, valamint a Sas-hegy déli lejtő természetvédelmi terület puffer zónája területrendezésével kapcsolatos fórumokon, és a kerületi Gazdasági Bizottság valamennyi ülésén.

Részt vettünk a XI. kerület éves közmeghallgatásán.

Ügyfélként véleményeztük a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi felügyelőségnél a Lágymányosi Tüskecsarnok bővítésének előzetes vizsgálati dokumentációját.

Részt vettünk a József nádor téri mélygarázs tervére megadott másodfokú építési engedély ellen indított perünk bírósági tárgyalásain, és beadtuk fellebbezésünket a Fővárosi Törvényszékhez az ellen a közbenső Végzés ellen, mellyel a Bíróság elutasította a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmünket. A perben levegőtisztaság-védelmi szakértő bevonását kértük.

Az alábbi konferenciákon vettünk részt:

- a Nemzetgazdasági Minisztérium Területfejlesztési és Tervezési Főosztálya által tartott konferencián,
- a Kormányhivatal Közlekedési Főosztálya által a 4-es metró Őrmezői csomópontjáról tartott konferencián,
- a XIII. kerületi József Attila Művelődési Házban az „Éghajlatváltozási ismeretek beépítése a tervezési folyamatokba” című konferencián,
- a Budapest Water Summit Civil Society Fórum magyar civil szervezetek számára rendezett konferenciáján a Vidékfejlesztési Minisztériumban,
- a földforgalmi törvény civil egyeztetésére összehívott tanácskozáson a Vidékfejlesztési Minisztériumban.

Véleményeztük az ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU irányelv átültetésével összefüggő, egyes ipari tevékenységekkel kapcsolatos jogszabályok módosításáról szóló előterjesztést a Vidékfejlesztési Minisztérium Jogi Főosztálya számára.

Javaslatokat küldtünk be az Országos Területrendezési Terv módosításával kapcsolatban a Belügyminisztériumba, főleg termőföld védelem és vízvédelem témában.

Zöldterület-védelem

- Helyszíni szemlét tartottunk a Ferenciek teréről eltávolított fákkal kapcsolatban és jeleztük a kerületi Önkormányzat illetékes szerve felé a megállapodástól való eltéréseket, levélbeli indoklást kérve.
- A Védegylet kertészeti szakértőjével együtt részt vettünk az Olimpia park rendezésével kapcsolatos tanácskozáson az V. kerületi Főépítész Irodán és továbbra is kapcsolatot tartunk a tervezőkkel.
- Levelet intéztünk az Etele úti fasorral kapcsolatban a XI. kerületi Városüzemeltetési Osztályhoz, Vértestarcsa polgármesteréhez a lakosság által bejelentett fakivágásokkal kapcsolatban, Kispest polgármesteréhez a „Borostyános” botanikus kert védelmével kapcsolatban.
- A Belváros-Lipótváros Városüzemeltetési Kft meghívására részt vettünk a Falk Miksa utcai fasor bejárásán, és továbbra is kapcsolatot tartunk a kerületet érintő fakivágási tervek felülbírálatának ügyében.
- Javaslatokat nyújtottunk be Újbuda polgármesteréhez a XI. kerületi fás szárú növények védelméről szóló rendeletével kapcsolatban, annak kiegészítésére.
- A Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Kft-vel szakmai levelezést folytattunk a Liszt Ferenc téri platánok gallyazásáról.
- A délegyházi 400 éves védett vadkörtefa érdekében levélben kérést intéztünk a polgármesterhez, és segítettünk a helyi civileknek felvenni a kapcsolatot a NyME erdőmérnökeivel, akik megvizsgálták a fát és segítettek megszervezni annak szakszerű ápolását.

Települések mikroklímája, fejlesztése

Jelszavunk, hogy „Ne szenvedjünk, hanem alkalmazkodjunk az éghajlatváltozáshoz!”. Mivel a [városi mikroklíma, a természetes eszközökkel kialakítható komfortérzet](#) szempontjaira a köztérek és az épületek kialakításánál nem fordítanak kellő figyelmet, konferenciákon, szakmai tanácskozásokon, lakossági fórumokon hívtuk fel a figyelmet a hazai városklíma kutatás jelentőségére (ELTE, Debrecen, Szeged, OMSZ).

Állásfoglalásokat adtunk ki az alábbi fővárosi fejlesztésekkel kapcsolatban: [Kossuth Lajos utca forgalomcsillapítása](#), [Normafa környékének turisztikai fejlesztése](#), [Római-parti mobilgát](#), [Kossuth tér átalakítása](#), Városliget - [Múzeumnegyed](#).

Épített örökség, épületállomány korszerűsítése

Második évtizede szorgalmazzuk a [települések kulturális örökségének nagyobb arányú védelmét](#).

9 poszterből álló [kiállítási anyagot](#) állítottunk össze a [Zöld Városok Titka projekt](#) keretében, amelyben összefoglaltunk néhány fontosabb szempontot a városok és az épületek üzemeltetésével kapcsolatban. Épületeink korszerűsítése már nemcsak a régi tagországokhoz, de számos közép-kelet-európai szomszédunkhoz képest is [lemaradásban van](#). Szorgalmazzuk a [hazai beszállítói arány növelésének](#) és a minőségi garancia biztosítását a felújításokhoz. Hosszú távú energia megtakarítást, és ezzel a lakhatási költségek csökkentését csak a jelentős mértékű, energiahatékony felújításokkal lehet elérni. Ehhez kiszámítható ár- és szabályozórendszer, valamint gazdasági ösztönzők kellene.

Levegőtisztaság-védelem

Témafelelős: Dr. Szabó Zoltán, Lenkei Péter

Célunk, hogy európai, országos és települési szinten egyaránt szigorú előírások szülessenek a légszennyezés, ezen belül is különösen a részecske-kibocsátás (PM10) csökkentésére, hogy ezáltal csökkenjen a légszennyezés miatti életvesztések európai viszonylatban is kimagasló száma. Fontosnak tartjuk, hogy a döntéshozókon túl a lakosok is mindent tegyenek meg azért, hogy csökkentsék káros szennyezéseiket.

2013-at a Levegő Évének nyilvánította Janez Potočnik, az Európai Unió környezetvédelmi főbiztosa. Januárban részt vettünk a Levegő Éve brüsszeli nyitókonferenciáján

Folytattuk a 2012-ben indult LIFE+-os Tiszta Levegőt! Projektünket. A projekttel kapcsolatban részt vettünk a Brüsszelben, Pozsonyban, illetve Bécsben rendezett konferenciákon, megbeszéléseken. Részt vettünk Milánóban az Európai Környezetvédelmi Iroda (EEB) levegőtisztasággal foglalkozó munkacsoport ülésén.

A témával kapcsolatban találkoztunk Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszterrel, aki Illés Zoltán államtitkárral együtt fogadott bennünket, így személyesen mutattuk be részükre javaslatunkat a PM10-kibocsátás csökkentésére. Hangsúlyoztuk annak a szükségességét, hogy a kormány érdemi lépéseket tegyen a vonatkozó kormányhatározat végrehajtására. Ezt követően több alkalommal egyeztetünk a tárca munkatársaival a PM10 intézkedési tervre rendelkezésre álló minisztériumi források felhasználásáról. Többször egyeztetünk a Vidékfejlesztési Minisztériummal (VM) és a Nemzeti Környezetügyi Intézet (NeKI) illetékeseivel a PM10 csökkentési kormányprogram végrehajtásáról. Tájékoztatunk a VM-et a légszennyezési ügyekben az EU Környezetvédelmi Tanácsában képviselő álláspontról.

Az Európai Unió levegőtisztasággal kapcsolatos társadalmi egyeztetésének keretében kifejtettük véleményünket, hogy az EU-nak milyen irányban kellene elmozdulnia.

Kezdeményezésünkre az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottsága a részecske-szennyezés (PM10) csökkentési program előrehaladásával kapcsolatban [ülésezett](#) szeptemberben.

Részt vettünk a VM konferenciáján a légszennyezettség-mérő hálózat felújításáról.

A Környezet- és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozóján Levegőszennyezés szekciót tartottunk. A szekcióban megvitattuk a levegőszennyezés környezetegészségügyi és éghajlatváltozási hatásait, valamint a lehetséges és szükséges lépéseket. Az Országos Találkozó elfogadta a szekcióban megtárgyalt állásfoglalást.

Pécsen részt vettünk egy magyar fejlesztésű dízel-részecskeszűrő mérésein és Csizi Péter alpolgármesterrel ezzel kapcsolatban folytatott egyeztetésen. Később egyeztetést folytattunk a BKV-val arról, milyen lehetőségek vannak a részecskeszűrők felszerelésére.

A Föld Napja alkalmából több mint tíz iskolás osztálynak tartottunk előadást a levegőszennyezésről.

Előadást tartottunk az ELTE mintegy 50 környezettudományi hallgatójának.

Standot működtetünk a Csömöri Bringafesztiválon.

Nyolcezer aláírást gyűjtünk Orbán Viktor miniszterelnöknek címzett képeslapokon annak érdekében, hogy cseréljék le a budapesti buszokat alacsony, vagy nulla emissziós korszerű járművekre.

Elkészítettük és szakmai körökben terjesztettük a dugódíjról szóló tanulmányunkat. A tanulmány alternatívát mutat a Budapestre tervezett kordonos dugódíjjal szemben, egy használatarányos városi útdíj formájában.

(<http://www.levego.hu/sites/default/files/kiadvanyok/dugodijtanulmany20130424.pdf>)

Szinkronizáltunk [egy koromról szóló kisfilmet](#). A rajzfilm szemléletesen mutatja be a koromkibocsátás és az éghajlatváltozás közötti kapcsolatot, és a fő problémákat.

Felmérést készítettünk, a buszok kibocsátásának csökkentésének lakossági támogatottságáról. A buszsávokkal kapcsolatos [eredményeket publikáltuk](#).

Feladatsort készítettünk iskolásoknak a légszennyezésről.

Egész évben különböző helyszíneken folytatódott a plakátkiállításunk, amely az egészséget erősen károsító részecskeszennyezés veszélyeit és a lehetséges megoldásokat ismereti. A vándorkiállítás az V., a VI., a VII. és a XXI. kerületben, Törökbálinton, Gödöllőn, Keszthelyen, Zalasabaron, és a budapesti Francia Intézetben volt megtekinthető.

Rendszeresen frissítettük a tisza.levego.hu honlapot és a facebook-ot.

Vegyí anyagok, Négy fal között – egészségesen

Témafelelős: Pál János (márciusig)

Célunk, hogy minél több emberrel ismertessük meg a mesterséges vegyi anyagok egészségügyi kockázatait, valamint a biztonságosabb vegyi anyag-használat lehetőségeit. Nemzetközi kapcsolataink segítségével véleményezzük a vegyi anyagokkal kapcsolatos szabályozásokat.

Márciusra befejeztük a 2012-ben elindított Négy fal között – egészségesen című beltéri légszennyezéssel kapcsolatos projektünket, amelyben bemutattuk a beltéri levegő minőségét befolyásoló tényezőket, azok jelentős hatásait, illetve a fenntartható életmód kialakításával kapcsolatos egyszerű, gyakorlatias lehetőségeket.

A projekt keretében középiskolásoknak tartottunk előadást Debrecen, Eger, Kaposvár, Mosonmagyaróvár, Páztó, Pécs és Székesfehérvár egy-egy középiskolájában, Miskolcon két, illetve Tatabányán három helyszínen. A rendezvényeken összesen több mint 1000 tanuló hallgatta meg a tájékoztatót.

Márciusig kiadtuk az elektronikus Vegyi anyag hírlevelünket.

Civil együttműködés támogatása, Merj változtatni! - norvég projekt

Témafelelős: Horváth Zsolt

A Levegő Munkacsoport számára azonban mindig fontos volt a civil szektor léte, hiszen versenyképes országot, csak erős civil társadalommal lehet építeni. A civil szervezetekre felesleges adminisztrációt kényszerítő szabályozások akadályozzák a civil társadalom megerősödését és az alulról jövő civil kezdeményezéseket.

A civil szektor fejlesztése érdekében novemberben elindult a Levegő Munkacsoport programja, amelynek keretében 20 közhasznú civil szervezet közreműködésével egy együttműködési rendszer megvalósítását tűzte ki célul. A projektben nagycsaládos, sport-, környezetvédő, egészségvédelmi és esélyegyenlőségi célcsoportokkal foglalkozó szervezetek vesznek részt. A szervezetek a két és fél éves pályázati időszak alatt a stratégiai tervezéstől az önálló projektek megvalósításán keresztül a hatékony támogatásszervezésig számos gyakorlati tudást szerezhetnek. Növelni fogják társadalmi támogatottságukat, megismerik a modern infokommunikációs eszközök használatának lehetőségeit, kapcsolatrendszerük bővülni fog és a forrásokhoz való hozzájutásuk esélye jelentősen megnő. A projekt első fázisában minden szervezetet saját székhelyén kerestünk fel és részletes tájékoztatót adtunk a várható ütemtervről.

Mindent el fogunk követni azért, hogy a következő két évben olyan modellt dolgozzunk ki, mely valódi igényeken alapul, s melynek használatával a civil szektor robbanásszerű fejlődésnek indulhat.

Szakmai szervezeti tagságok, együttműködések

Dr. Szabó Zoltán az Országos Környezetvédelmi Tanács civil delegáltjaként a Tanács elé kerülő kormányanyagokat véleményezte, közreműködött állásfoglalások kialakításában. A Tanács közlekedési bizottságának elnökeként sokat tett azért, hogy a Tanács kiemelten foglalkozzon a közlekedési témákkal. A Tanács állásfoglalásai az oktt.hu honlapon olvashatóak.

Beliczay Erzsébet a Magyar Mérnöki Kamara, a Magyar Szociológiai Társaság, a Magyar Urbanisztikai Társaság és az NFFT Energia és Klíma Munkabizottság tagja. A környezetvédő civil szervezetek delegáltjaként vesz részt a Közép-Magyarországi Operatív Program és a Végrehajtás Operatív Program Monitoring Bizottságában. 2013-ban is a túlzott adminisztrációs terhek mérséklését és a speciális pályázatírói készségek túlzott előtérben tartása helyett a „részvételre képesítést”, a földrajzi helyzete, mérete, kapacitásai alapján hátrányos helyzetű pályázók támogatását, és a források odaítélésénél a [valós szükségletekre összpontosítást](#) szorgalmazta. Vissza nem térítendő forrásokat csak közhasznú tevékenységekre szabad adni, amelyeket a piac egyedül nem old meg (pl. kármentesítés, műemlékvédelem, környezetvédelem, K+F). Az ülések jegyzőkönyve és a delegáltak felhatalmazásai az NFÜ honlapján olvashatók.

A társadalmi párbeszéd keretében javaslatokat tettünk a 2014-2020-as időszak EU-s forrásainak felhasználásához: [GINOP KEHOP](#)

A Budapesti Építészkamara, a Levegő Munkacsoport, a Magyar Mérnöki Kamara Építési Tagozat, Terület- és Településrendezési Szakosztálya, a Magyar Tájépítészek Szövetsége és a Magyar Urbanisztikai Társaság képviselője Urbanisztikai Egyeztető Fórum létrehozásáról szóló [együttműködési megállapodást](#) írt alá.

A Levegő Munkacsoport részt vesz a Hazai Dekarbonizációs Útiterv Közlekedési és Energetikai Munkacsoportok munkájában.

Együttműködünk uniós szervezetekkel a természetben elő nem forduló fluorozott közegek kiváltásán. Közösén írtunk uniós zöld szervezetekkel [levelet](#) az EU illetékes minisztereihez, az F-gáz szabályozás szigorításával kapcsolatban.

Kutatások, tanulmányok

- [A közvélemény a szintetikus anyagok egészségügyi és környezeti hatásairól](#) – A reprezentatív közvélemény-kutatás a mesterséges vegyi anyagokkal kapcsolatos lakossági ismereteket, véleményeket mutatja be. (11 oldal)
- [Mennyire szennyezett a beltéri levegő? - Kockázatok és ártalomcsökkentési feladatok, lehetőségek](#) – A döntéshozók és közintézmények számára készített szakmai ajánlásrendszer bemutatja a beltéri légszennyezéssel kapcsolatos kockázatok, jogszabályokat és a lehetséges lépéseket. (28 oldal)
- [Dugódíj – de hogyan?](#) – Tanulmányunkban bemutatjuk, hogy a londoni dugódíj budapesti másolása kevés eredménnyel járna, viszont vannak jóval hatékonyabb eszközök a városi közlekedés levegőszennyezése csökkentésére. (54 oldal)

Elektronikus hírlevelek

- [Lélegzetnyi](#) (szerkesztette: Lukács András, Szegő Judit), megjelenik havonta
- [Vegyi anyag hírlevél](#) (szerkesztő: Pál János), megjelent márciusig havonta
- [Green Budget News](#), negyedévente megjelenő európai hírlevél a zöld költségvetésről a Német Zöld Költségvetés Szövetség gondozásában, amelynek a szerkesztésében a Levegő Munkacsoport is részt vesz

- **Körlevél** a Levegő Munkacsoport tagszervezetei és a Szakértői Testület tagjai részére (megjelenik negyedévente, szerkesztő: Papp Zsuzsanna)
- **Önkéntes hírlevél** (szerkesztő: Papp Zsuzsanna), megjelenik havonta

